

**Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeuden selvityspyyntöön, poikkeaminen / Rautaniemi 297-423-2-533
(Peikkopolku 12)**

Kaupunkirakennelautakunta 26.08.2026
3813/10.03.00/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

kaavasuunnittelija Roope Ruhanen, puh. 044 718 5096

kaavoitusinsinööri Emilia Kosonen, puh. 044 718 5405

kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine, puh. 044 718 5401

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

elinvoimajohtaja Timo Antikainen

Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa pyydettyä selvityksenä Itä-Suomen hallinto-oikeudelle selostuksessa esitetyn selvityksen.

Päätös

Selostus

Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt 4.8.2026 päivätyllä selvityspyynnöllä Kuopion kaupunkirakennelautakunnalta selvitystä siitä, mihin on perustunut lautakunnan toimivalta käsitellä asemakaavapäällikön poikkeamispäätöksestä (13.4.2026 § 5) tehty oikaisuvaatimus rakentamislain 178 §:n sisältö huomioon ottaen.

Asemakaavapäällikkö ratkaisi poikkeamislupahakemuksen viranhaltijapäätöksellä 13.4.2026 § 5. Päätökseen liitetyn muutoksenhakuohjeen mukaan päätökseen tyytymätön saattoi tehdä oikaisuvaatimuksen Kuopion kaupungin kaupunkirakennelautakunnalle. SSA Rakennus Oy jätti päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunkirakennelautakunta käsitteli kokouksessaan 17.6.2026 § 122.

Hallinto-oikeuden selvityspyyntö koskee yksinomaan lautakunnan toimivaltaa käsitellä oikaisuvaatimus. Lautakunnalle esitetään, että se antaa asiassa jäljempänä olevan selvityksen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on myöntänyt lisää aikaa selvityspyynnön toimittamiselle 31.8.2026 saakka.

Hallinto-oikeudelle annettava selvitys

Suomen perustuslain 121 §:n 1-2 momenttien mukaan Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Edelleen kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla.

Kuntalain 1 §:n 1 momentin mukaan kuntalain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa.

Mainitun lain 2 §:n mukaan kuntalakia sovelletaan, jollei lailla toisin säädetä, kunnan hallinnon ja talouden järjestämiseen sekä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kunnan toimintaan.

Mainitun lain 7 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät.

Mainitun lain 14 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää, paitsi muuta josta nyt ei ole kysymys, hallintosäännöstä.

Mainitun lain 30 §:n mukaan kunnassa on oltava valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Valtuusto voi lisäksi asettaa: 1) kunnanhallituksen alaisena toimivia lautakuntia tai niiden sijasta valiokuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä; 2) johtokuntia liikelaitoksen tai tehtävän hoitamista varten; 3) jaostoja kunnanhallitukseen, lautakuntaan, valiokuntaan ja johtokuntaan.

Mainitun lain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee, paitsi muuta josta nyt ei ole kysymys: 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloushoidosta; 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta; 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Mainitun lain 90 §:n mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset, paitsi muuta josta nyt ei ole kysymys, ainakin:

1) hallinnon ja toiminnan järjestämiseen liittyvistä seuraavista asioista:

a) toimielimistä ja johtamisesta;

..

2) päätöksenteko- ja hallintomenettelyyn liittyvistä seuraavista asioista:

a) toimivallan siirtämisestä;

b) toimielinten kokoontumisesta;..

h) toimielinten päätöksentekotavoista sekä siitä, miten kunta huolehtii, että sähköiseen kokoukseen ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn osallistumiseen tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä;

i) esittelystä;

j) pöytäkirjan laatimisesta, tarkastamisesta ja tiedoksi antamisesta;

Mainitun pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Mainitun lain 91 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi hallintosäännössä siirtää toimivaltaansa kunnan muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Toimivaltaa ei kuitenkaan saa siirtää asioissa, joista valtuuston on tässä tai muussa laissa olevan säännöksen

mukaan päätettävä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan valtuusto voi hallintosäännössä antaa kunnan muulle 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle oikeuden siirtää sille siirrettyä toimivaltaa edelleen. Näin siirrettyä toimivaltaa ei voida enää siirtää edelleen. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan toimivalta sellaisessa asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä, voidaan siirtää vain toimielimelle.

Rakentamislain 57 §:n 1 momentin 1 virkkeen mukaan kunta voi erityisestä syystä myöntää luvan poiketa alueidenkäyttölaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta ja tässä laissa säädetystä tai sen nojalla annetusta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Mainitun lain 178 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan päätökseen asiassa, joka kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta tai muulta kunnan viranomaiselta on siirretty hänen ratkaistavakseen, saa vaatia oikaisua. Jos rakennusvalvontatehtävä on sopimuksen nojalla annettu toisen kunnan viranhaltijan hoidettavaksi, tämän tekemää hallintopäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen käsittely määräytyy rakentamisen sijaintikunnan tai toimenpiteen suorittamispaikan mukaisesti. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Hallintolain 49 a §:n 1 momentin mukaan tässä luvussa säädetään menettelystä oikaisuvaatimuksen käsittelyssä. Säännöksiä sovelletaan myös, jos virkamiehen päättämä asia on ennen muutoksenhakua saatettava asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan jollei tässä luvussa tai muualla erikseen toisin säädetä, oikaisuvaatimuksen käsittelyssä sovelletaan tätä lakia.

Kunnan viranomaisen toimivalta poikkeuslupa-asioissa

Rakentamislain 57 §:n 1 momentin 1 virkkeen mukaan kunta voi erityisestä syystä myöntää luvan poiketa alueidenkäyttölaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta ja tässä laissa säädetystä tai sen nojalla annetusta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Kuopion valtuuston kuntalain mukaisesti hyväksymässä hallintosäännössä (ks. 33 §) on määrätty kunnan toimivaltainen viranomainen poikkeamiseen eli päätetty kuntalain 90 §:n mukaisesti kunnan toimivallan siirtämisestä kaupunkirakennelautakunnalle päättää rakentamislain 57 §:n ja 58 §:n mukaisesta poikkeamisesta, ellei muuta ole määrätty.

Kuopion kaupungin hallintosäännön 33 §:n ja 16 §:n mukaan kaupunkirakennelautakunta vastaa toimialallaan poikkeuslupa-asioista.

Kuopion kaupungin 23.2.2026 voimaan tulleen elinvoiman toimialan toimintasäännön 3 §:n 12 kohdan (asemakaavapäällikkö) mukaan toimialueellaan 12 rakentamislain 57 §:n mukaisista poikkeamisista asemakaavasta ja asemakaavan laatimista varten asetetusta rakennuskiellosta, lukuun ottamatta ranta-asemakaavoja.

Näin ollen Kuopion kaupungissa on voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuen delegoitu hallintosäännöllä kunnan poikkeuslupaviranomaiseksi kaupunkirakennelautakunta.

Edelleen kulloinkin voimassa olleella toimintasäännöllä on delegoitu, paitsi muuta josta ei ole kysymys, asemakaavapäällikölle toimivalta poikkeuslupien myöntämisen osalta (rakentamislaki 57 §). Toimintasäännöllä ei ole missään vaiheessa delegoitu, että asemakaavapäällikkö käsittelee poikkeuslupaa koskevia oikaisuasioita.

Näin ollen kaupunkirakennelautakunta on hyväksytyn hallintosäännön perusteella toimivaltainen viranomainen käsittelemään poikkeuslupia koskevia oikaisuvaatimuksia. Asiaa ei muuta toiseksi se, että toimintasäännöllä on viranhaltijalle (asemakaavapäällikkö) delegoitu toimivalta myöntää poikkeuslupia. Näin ollen kaupunkirakennelautakunta on voinut toimivaltaisena poikkeuslupaviranomaisena tehdä oikaisuvaatimuksen osalta valituksenalaisen päätöksen, josta on tehty valitus hallinto-oikeudelle.

Kaupunki toteaa, että rakentamislaisissa ei ole säännelty kuntaa sitovalla tavalla, mikä taho on toimivaltainen viranomainen käsittelemään poikkeuslupaa koskevaa oikaisuasiaa. Asiaa ei muuta toisenlaiseksi se, että rakentamislain 178 §:n mukaisesti oikaisuvaatimuksesta säännellään hallintolaisissa. Lisäksi kunnalla on sille kuuluvan itsehallinnon ja kuntalain mukaisesti oikeus määrätä itse toimivaltainen poikkeuslupaviranomainen ja sen tehtävät. Kaupunkirakennelautakunta on sille kuuluvan yleistoimivallan mukaisesti ollut toimivaltainen viranomainen käsittelemään ja ratkaisemaan poikkeuslupan myöntämistä koskevia oikaisuasioita.

Edelleen kuntalain säännöksiä voidaan pitää erityislain säännöksinä suhteessa hallintolakiin, joten hallintolain säännöksillä ei voi muuttaa tai rajata Suomen perustuslaissa ja kuntalaissa kunnalle säädettyä toimivaltaa eli kunnan oikeutta päättää toimivaltaisesta viranomaisesta. Vielä Suomen perustuslain 106 §:n mukaisesti, jos tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa, tuomioistuimen on annettava etusija perustuslain säännökselle.

Edellä lausuttuun perustuen kaupunkirakennelautakunta on ollut toimivaltainen tekemään valituksenalaisen päätöksen poikkeuslupan myöntämistä koskevan oikaisuasian osalta, eikä tältä osin ole tapahtunut mitään menettelyvirhettä tai lainvastaisuutta.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 33 § kohta 41.

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä selvityksen antaminen (KH 21.10.2024 § 293.)

Liitteet

3813/2026 Selvityspyyntö - Kuopion kaupungin kaupunkirakennelautakunta 4.8.2026
3813/2026 Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 16.12.2024 § 99
3813/2026 Kaupunkirakennelautakunta 18.12.2024 § 246
3813/2026 Elinvoiman toimialan toimintasaantö 23.2.2026
3813/2026 Kuopion kaupungin hallintosääntö 1.1.2026 alkaen

